

Algoritmy na polynomech, cvičení 2

borysek@karlin.mff.cuni.cz

<https://karlin.mff.cuni.cz/~borysek/>

17. října 2024

1 Teoretická část

1. Dokažte, že $\ll$ je ostré a terminující uspořádání, za předpokladu, že $<$ je přípustné uspořádání na termech.
2. Všimněte si, že obecně není $\ll$ lineární. Předpokládejte, že máme nějaké přirozené uspořádání na našem tělese (jako např. na $\mathbb{Q}$, $\mathbb{R}$). Lze „zlinearizovat“ $\ll$ na nějaké $\ll'$, které již bude lineární? Přijďeme tím o nějakou (pro výpočty a v našem kontextu) příjemnou vlastnost?

3. Uspořádejte

$$\begin{array}{ll} xy^2 + x^2y, & -2xy^2 + x^4 + x^2y, \\ -x^2y + 2x^2y^2 + 2, & x^2y + x + 2y^2 \end{array}$$

pomocí uspořádání $\ll$ určeného termovým uspořádáním:

- (a) $<_{LEX}, x > y$;
  - (b) $<_{LEX}, x < y$;
  - (c) $<_{GLEX}, x > y$;
  - (d) $<_{GLEX}, x < y$.
4. Předpokládejte, že $R = \{xy - x^3 - x^2, x^4 + x^3 + x\}$ je Gröbnerova báze pro $<_{LEX}, x < y$. Určete, zda $x^4y^4 + x^3y^3 \in \langle R \rangle$.
  5. Ukažte, že R z předchozího cvičení není Gröbnerova báze pro $<_{LEX}, x > y$.
  6. Dokažte, že R je Gröbnerova báze ideálu $I = \langle R \rangle$ právě tehdy, když $\langle \text{lt}(R) \rangle = \langle \text{lt}(I) \rangle$. Rozumí se $\text{lt}(U) = \{\text{lt}(u) : u \in U\}$.
  7. Platí věta, že graf G je normální právě tehdy, když je konfluentní. Lze tato věta zesílit na tvrzení: „Graf G je konvergentní právě tehdy, když je konfluentní?“ A platí to pro G konečně?
  8. Vrchol $nf(x)$ se nazývá *normální tvar* vrcholu x právě tehdy, když $nf(x)$ je terminál a $x \xrightarrow{*} nf(x)$. Ukažte, že terminující graf G je konvergentní právě tehdy, když každý vrchol v G má jednoznačný normální tvar.
  9. *Platí v předchozím cvičení implikace zprava doleva bez předpokladu terminujícínosti? Tedy plyne z toho, že každý vrchol má jednoznačný normální tvar, i to, že daný graf je pak nutně konvergentní-terminující a normální?

2 Výpočetní část

1. Zopakujte si, jakým způsobem funguje uspořádání na termech v SageMath.
https://doc.sagemath.org/html/en/reference/polynomial_rings/sage/rings/polynomial/term_order.html
2. Nastudujte si, jakým způsobem fungují ideály a Gröbnerovy báze v SageMath.
https://doc.sagemath.org/html/en/reference/polynomial_rings/sage/rings/polynomial/multi_polynomial_ideal.html
3. Ověřte 3, 4 a 5 pomocí SageMath.